

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение

Хорум-Дагская средняя общеобразовательная школа

Рассмотрено,

на заседании ШМО

Протокол № 1 от 31.08. 2023г

Рук-ль ШМО Монгуш А.А. /Монгуш А.А./

Согласовано

зам.дир по УВР

Монгуш А.А. /Монгуш А.А./

« 31 » 08. 2023г

Утверждено

приказом директора школы

№ 1 от 31.08.2023г

/Ооржак Р.Э.

Рабочая программа
внеурочной деятельности
Улусчу ужурлар
2023-2024 учебный год

Класс: 8-9

Тайылбыр бижик

8-ки класска “Улусчу ужурлар” деп класстан дашкаар ажыл-чорудулгага ажылчын программаны Тыва Республиканың ниити өөредилгезинин бадылааны А.К.Ооржактын,С.Б.Оюннун “Тыва ужур-чанчылдар” деп 5-9 класстарга өөредилге программасынга болгаш чаа Федералдыг күрүне өөредилге стандартының негелделеринге, Тыва Республиканың өөредилге черлеринге кижиниң сүзүүн болгаш мөзү-шынарын кижизидип сайзырадырының концепциязынга (2011ч.) дүүштүр тургускан.

2023-2024 өөредилге чылында 8-ки класска “ Улусчу ужурлар” деп класстан дашкаар ажыл-чорудулганы өөредиринге өөредилге планында неделяда ниитизи-биле 1 шак көрдүнгөн. 8-ки класска 34 өөредилге неделясында 34 шакта программаны долузу-биле өөреткен турар ужурлуг.

Курстун (эртемниң) план езугаар шингээттингениниң түннелдери

Бо программа 8-ки класстың уругларының бот-тускайлаң (личностные), метапредметтиг (метапредметные), предметтиг (предметные) дараазында түннелдерни чедип алырын магадылап хандырып турар.

Сорулгалары:

1. 5-7 класстарга өөрөнгөн чүүлдерин катаптаары. Өөреникчилерни чаа билиглер шингээдиринге белеткээри;
2. Улусчу ужур-чанчылдар дугайында делгем, ханы уткалыг чаа билиглерни өөредир;
3. Төрөөн чонунуң ужур-чанчылдарын ыяк сагыыры-культурлуг кижиниң мөзү-шынарының чарылбас кезээ деп чүвени өөредир.
4. Ужур-чанчылдарны хүн бүрүде сагып мергежидери. Ёзулуг кижини кижизидери.

Бот-тускайлаң түннелдери (личностные результаты)

1. Хамааты мөзү-шынар кижизидилгези;
2. Патриоттук кижизидилге;
3. Сагыш-сеткил, мөзү-шынар кижизидилгези;
4. Чараш чүүлдү эскерип билиринге кижизидери;
5. Күш-шыдал азы мага-бот дадыктырылгазының кижизидилгези;
6. Күш-ажыл кижизидилгези;
7. Бойдуска хумагалыг болурунга кижизидери;
8. Эртемниң үнелиин, чугулазын медресеп билиринге кижизидери.

Метапредметтиг түннелдери

1. Тыва ужур-чанчылдарны аас чогаалындан болгаш чечен чогаалдан тып билир;
2. Кожа-хелбээ чоннарнын чанчылдарын билир;
3. Кожа-хелбээ чоннарнын чанчыл-чудулгезин билир болур.

Предметтиг түннелдери

- 1.Езулалдыг дойлар.Тыва кижинин уш дою: торуттунгенде,огленгенде,чырык ортемчейден чарылганда, ону эрттирер езулалдары, чуруму-биле таныжар, билир болур;
- 2.Тываларнын тос ыдыы. Ыдык- кандыг-бир чувени (малды, хараачаны, ыдык окту) онзагай шынарларлыг эн-не дээди деп санап, чудуурунун, тыва кижинин тос ыдыы, оларнын аттарынын дугайында таныжар, билир болур;
- 3.Тос дагылгалар .Бурунгу тываларнын бойдус-биле амыдыралчы сырый харылзаазын, анаа тускай хамаарылгазын, оларнын дагылгаларда илереттингенин билир болур;
- 4.М.Кенин-Лопсан- тыва чоннун ужур-чанчылдарынын шинчилекчизи, нептередикчизи дээрзин билген турар ужурлуг.

Курстуң (эртемниң) кол допчузу

№	Өөредир кезектери	Шагы	Оон иштинде		Кижиз.ажылы ның угл.
			Чугаа сайзырад.	Практ. кичээл	
1	Катаптаашкын	2	-	3	1,2,3,4,5,6,7,8
2	Ужур-чаңчылдар дугайында ниити билиглер	6	4	2	1,2,3,4,5,6,7,8
3	Кижиге хамаарышкан ужурлар, чаңчылдар	8	4	2	1,2,3,4,5,6,7,8
4	Тос ужурлар дугайында өөредиг	10	8	2	1,2,3,4,5,6,7,8
5	Тыва чоннуң тос чүдүлгези	8	6	2	1,2,3,4,5,6,7,8
	Шупту	34	18	11	